

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI DE LUCRU.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULU XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenții.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 49.

Luni, Marți 17 (29) Aprile

1884.

Brașov în 16 (28) Aprile.

De câte ori Reuniunea scolară germană, așa numitul „Schulverein“, ține vre-o adunare, teroriștii din Pesta sânt, că le furnică ceva prin corp, ceva rece ca frigurile, ce cuprind organismul omului când se adună prea multă fiere în el. Nică nu e lucru puțin pentru un Maghiar, fi și mai puțin neșu, a cetă prin foile mari germane, că cutare profesor învățat dela Berlin susține cu tărie în cutare adunare cercetată de un public numeros și distins german, că despotismul maghiar, ce apasă pe Sași din Transilvania, a devenit nesuferit, că el tinde a nimici cu totul elementul german prin maghiarizarea succesivă a școlilor cu ajutorul legilor votate la 1879 și 1883 și că amenință chiar și cultura generală de orec Maghiarii nică în limba lor propriă nu sunt apti de a fi învățătorii altora.

Nu voim să cercetăm decât toate câte le-a vorbit renumitul istoric, profesorul berlines Wattenbach, în sensul de mai sus, sunt pe deplin adevărate sâ nu. Într-un punct însă credem, că nu-l va pute combate cu succes nică chiar o dialectică de trei ori mai ascuțită ca aceea a lui „Pester Lloyd“, în punctul adevărat în care combate intoleranța și despotismul maghiar. Sașii din Transilvania au fost tractați încă cu ore care cruțare în asemănare cu Români. Profesorul Wattenbach ar fi trebuit să procure numai câteva estrasuri din plângerile, ce au vedit lumina țilei dela anul nou începe în foile naționale române, spre a se convinge, că Sașii ardeleni sâ afla încă abia la începutul persecuțiilor și că va fi și mai rău de ei când vor avea de a îndura în egală măsură toate prigonirile, ce trebuie să le îndurăm noi astăzi.

Compatrioții noștri Sași au fost până acuma loviți cu mai puțină înverșunare ca noi, pentru că politica teroristă maghiară de „divide et impera“ a voit să-i folosească în contra noastră și din nenorocire și-a și ajuns scopul până la un punct ore-care. Acea și politică infernală dela care se trage totă nenorocirea Ardélului, speră acum de a avea trecere la conlocuitorii noștri sași, cari de când au fost prinși în lațul unguresc la 1865—1868 și-au pierdut tot echilibrul politic și retăcesc de 14 ani cu naia lor printre stâncile periculoase ale maghiarismului, fără nică un compas și fără nică un plan pentru viitor, speculându numai și numai la câte un compromis putred de aș până mâne cu dușmanii lor de morte.

Într-aceea opera de distrugere a maghiarismului violent înaintă gradat dâ sigur și naționalitatea sâsăcă din Ardél pierde totă mai multă din terem, până ce ca mâne nu va mai pute fi vorbă de ea ca de-o naționalitate cu drept de existență deosebită. Organul guvernului unguresc întră de pe acuma pe Sași ironic: „credeți că la casă când Maghiarii ar procede radical la stingerea elementului sâsăcă ardelen, Schulverein-ul și-ar mobiliza batalioanele și s-ar pune în mișcare contra Maghiarilor?“

Amenințările aceste urmăresc totdeuna un și acelaș scop, de a înfrică pe Sași și ai cășă pentru nouă planuri de desbinare și nimicire a naționalităților prin ele însele. Se înțe-

lege, că spre a prepară almagamul acela, care încă dela 1848 se numea „contopirea celor două națiuni sorori —“ adevă a nației unguresc din Ungaria cu cea din Ardél — trebuie să se nimicească mai întâi organismul național al Românilor și al Sașilor, bucată de bucată. Mai întâi s'au apucat de noi, că suntem cam mulți și s'au folosit de Sași contra noastră; totă-odată când le vine bine lovesc și cu câte un Român sâ doi în Sași și așa înaintă succesiv procesul de distrugere. Le vine rëndul la toți.

Aceste observări ni le-a provocat un pasagiu din articolul de fond al țiarului „Pester Lloyd“ de Sâmbătă, care, după toate insultele, ce le aruncă în fața Germanilor și a Sașilor ardeleni, susține c'un ton obraznic, că chiar din sînul Sașilor celor mai naționali s'a făcut o propunere de împăcare guvernului și că toate diferențele se mărginesc „numai la unele cestiuni administrative.“

Am doră ca din parte competentă sâsăcă să aflăm decât într'adevăr lucrurile stau astfel, căci nouă nu ne vine a crede, că politica compatrioților noștri Sași sâ fi ajunsă deja așa de parte pe povârnișul propriei sacrificări prin nisce continue concesiuni făcute maghiarismului, fără nică o garanție pentru existența lor națională în viitor.

Sciri telegrafice.

(Serviciul particular al „Gazetei Transilvaniei.“)

Tergul Mureșului (Marosvásárhely,) 26 Aprile. — Rafinăria fabricii de spirt a ars. Paguba se urcă la 250,000 florini. Nică o pierdere în omeni și animale.

București, 26 Aprile. — Regele României și-a exprimat în toastul sâu la prânzul curții mulțumirea pentru visita părechei princiare de coronă, fiind că în această vede o nouă garanție pentru legătura, ce există între amândou statele. Parada trupelor a eșit strălucit. Regele și prințul de coronă au asistat călări. Defilarea a durat 4½ ore, și au luat parte 16,000 de oșteni. Prințul de coronă felicita forțe cordial pe șeful corpului. Populaținea a primit cu entuziasm părechia princiară.

Viena, 26 Aprile. — Principele Bulgariei, care călătorește incognito la Darmstadt, a sosit aci. Maiestatea Sa l'a onorat cu o vizită de o jumătate de oră, pe care principele a întors-o mai târziu; s'a dat un prânz de gală.

(Biroul telegr. din Pesta.)

Cronica evenimentelor politice.

D. C. A. Rosetti, scrie în „Românul“, cu ocaziunea venirii prințului și princesei noastre de coronă, următoarele rënduri:

» Archiducele Rudolf și archiducesa Stefania vor să sosit în București Vineri.

Salutăm, cu cea mai sinceră bucură, visita ce face viitorul Imperator și viitoră Impărătesă a Austriei Regelui și Reginei României.

Românii au dorit tot-deuna să fie în legăminte de sinceră amiciă cu Austria și cu toate puterile vecine, mari și mici.

Ei salută dâ venirea în București a principelui Rudolf și a princesei Stefania, ca un semn de bună și deplină înțelegere în viitor între imperiul austriac și Regatul român, în toate cestiunile, cari privesc drepturile legitime ale tuturor Românilor.

Negreșit că România, fiind o națiune mică, are multă mai mare interes să fie în bune și sincere rela-

țiuni cu cele două mari imperii, cu cari se învecinesc; totăși însă, stăruim a crede și a afirmă că imperiile, ori cât de mari ar fi, au și dâsele forte mari interese d'a căștigă încrederea și iubirea naționalităților celor mici.

Să primim dâ pe illustri oșpeți astfel în câtă să-i facem să simtă ei înșiși nobilele simțimente, cu cari natura a înzestrat pe toți Români și să-i convingem, că statul român este la Dunăre un element de ordine, de civilizație și de frățietate pentru totă peninsula balcanică.

Camera deputaților din Pesta și-a terminat aproape desbaterea asupra proiectului de lege a industriei. Cu câte-va modificări neînsemnate, proiectul va deveni în curând lege sancționată. Ea restringe încâtva libertatea necondiționată a industriei. Vom reveni asupra acestei legi, când va eșă dintre păreții camerelor.

Kölnische Zeitung a primit o telegramă din Berlin, în care se țice, că nu s'au stabilit încă condițiunile în care puterile vor să consimtă să se țină conferința egiptenă. Acestea atârnă multă dela atitudinea Franciei, care are mare interese în Egipt. Așteptăm hotărrea, ce va fi luat o consiliul de ministri din Paris, care s'a ocupat cu această cestiune.

Englesii iau măsuri grabnice pentru eliberarea lui Gordon pașă. Să formă un corp de 200 de voluntari, cari vor să trimiși în Sudan. Consulul general franceș din Cairo, Camille Barrère, a primit dela consulul franceș din Chartum următoarea telegramă: „N'am nică o temă și sunt gata la toate. Situaținea e disperată, starea sănătății însă e în genere bună.“ Greua situaținea din Sudan nu se poate atribui decât politicii fără tactă a d-lui Gladstone.

Prințul de coronă Rudolf în București.

București, 13 (25) Aprile 1884.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Ca corespondinte al „Gazetei Transilvaniei“ îndată după sosire, m'am prezentat la prefectura poliției capitalei, de unde am primit bilete de legitimație spre a pute asistă la festivitățile de primire a AA. LL. Imp. și Regale, Archiducele Rudolf și Archiducesa Stefania.

Primirea va fi măreță și strălucită. Încă de așă dimineță tricolorul român, stindardul belgian, și drapelul negru-galben al Austriei împodobesc casele și stradele capitalei țerii româneșă.

De sâra la 7 ore Altețele Lor imperiale și regale vor să sosit la gara Filaret, unde demnitarii țerii cu mare pompă și cu cele mai cordiale sântimente vor să primi pe viitorul Impărat al Austro-Ungariei.

Mâne se va dá la palatul regal un prânz de gală și este proiectat a se ține între Bănăsa și București o mare revistă militară, ca AA. LL. Imp. și regale să aibă ocaziunea de-a cunoște mai d'aprope pe vitezii luptător români de la Plevna.

În teatrul cel mare se dá totă mâne un splendid bal în onorea Altețelor Lor. Costumul de gală este de rigore, pentru domni: frac, cravată și mânăși albe și pentru dâne: costumul național.

La aceste solemnități voi asistă împreună cu colegii mei țiarști din capitală și nu voi întârzi a vă raporta despre reușita lor.

București, 14 (26) Aprile st. v.

Asăra la orele 5, Maiestatea Sa Regele și Regina au plecat c'un tren special la Comana, unde au primit pe A. A. L. L. Imperiale și Regale Archiducele Rudolf și Archiducesa Stefania. Maiestatea Sa Regele, purtă uniformă de colonel al regimentului de infanterie austriac, al cărui șef de onore este.

La orele 5½, toți ministrii și demnitarii țerii în frunte cu d. președinte al consiliului de ministri, Ion Brătianu, și principele Dumitru Ghika s'afiau la gara Filaret, care eră splendid decorată cu cetină, drapere române, austriace și ungare.

La gară se mai afla și înalt P. S. S Mitropolitul

Ca mâne se 'mplinescŭ 50 de ani, de cãndŭ „Gazeta Transilvaniei,“ sub cea mai cumplitã prigonire a nẽmului românescŭ, a arboratŭ în mijloculŭ valoroșilorŭ și patrioticilorŭ comercianți din Brașovŭ, acestŭ emporiŭ alŭ Transilvaniei, drapelulŭ redeșteptãrii naționale.

Tõtã suflarea românescã cu bucuriã și cu cãldurã a îmbrãțișatŭ acestŭ diarŭ-apostolŭ alŭ poporului românŭ și grupatu-s'au cu toți sub drapelulŭ arboratŭ de elŭ și lucrat'au cu însuflețire și bãrbãtescã statornicie pentru înãlțarea românismului.

Grea și amarã era lupta. Tendințele de a desnaționalisã pe Români își ajunseserã culmea. Legea dela 1832 adusã de dieta maghiarã glãsuia ca în seminariulŭ românescŭ din Aradŭ sã se învețe și unguresce și ca: „de aici încolo la tôte confesiunile sã se admitã și sã funcționeze numai astfel de preoți, predicãtori și vicari, cari sciunguresce.“

Apãratu-s'au cu bãrbãția Români din Tisa și Carpați în contra acestorŭ uneltiri dușmane și sosit'a dupã nôpte și vijeliã și o ãi cu sóre, dar numai o ãi, cãci în cealaltã diminețã se ivirã érãși nuori furtunoși pe ceriŭ. Róta sortii aduse din nou prigonirile de odiniórã asupra capului nostru. Par' cã sórtea a voitŭ sã încerce pãnã unde merge tãria și perseveranța Romãnului.

Cu tôte uneltirile și prigonirile însã „Gazeta Transilvaniei“ își ridicã fruntea și unindŭ sufletesce pe toți Romãnii luptã necurmatŭ și fãrã pregetŭ pentru drepturile și libertãțile opincii românesci.

Adversarii noștri neperdẽnd din vedere acestã luptã și prețuindŭ rezultatele dobẽndite de pãnã acum dupã adevãrata lorŭ valóre și-au îndoitŭ puterile, și, acum dupã 50 de ani, și-au perfecționatŭ și rafinatŭ mijlocele pentru sugrumarea și stingerea nôstrã. Prin urmare, și noi cei de astãđi, credincioși școlari ai românismului, asemenea sã ne strîngemŭ rëndurile, și sã ne îndoimŭ puterile de apãrare.

Adversarilorŭ noștri, avẽndŭ ei puterea țerii în mãnã, le-a fostŭ prẽ ușorŭ de a ne lovĩ în tôte interesele politice, comerciale și economice, și acum atacãndu-ne în școlã ca și în bisericã, în limbã ca și în avere, nouẽ nu ne-a mai ramasŭ altŭ mijlocŭ de apãrare de cãtŭ condeilulŭ, cu care toți Romãnii datorĩ sunt de a strigã în lumea largã și de a cere dreptate și libertate pentru poporulŭ românŭ dintre Tisa și Carpați.

Ast-felŭ împinși de dorulŭ de a ne folosi ãilnicŭ și cu energiã de acestŭ pacnicŭ mijlocŭ apelãmŭ la publiculŭ celŭ mare românŭ pentru a ne susține în ãilnica nôstrã luptã naționalã și în firma nôstrã speranțã de a fi încu-

ragiați, deschidemŭ abonamentŭ la diarulŭ nostru cotidianŭ

GAZETA TRANSILVANIEI

care precum acum 50 de ani a fostŭ primulŭ organŭ de publicitate românŭ, tot asemenea și astãđi e primulŭ organŭ cotidianŭ românŭ, ce apare dincoace de Carpați.

Suntemŭ siguri, cã publiculŭ românŭ e pe deplinŭ convinsŭ de principiile, ce le profesãzã acestŭ diarŭ și de modulŭ cum acestŭ organŭ alŭ Romãnilorŭ dintre Tisa și Carpați a sciutŭ chiar și în cele mai grele împrejurãri sã ție susŭ stindardulŭ naționalitãții române.

Privindŭ dér cu încredere la viitorŭ, Gazeta Transilvaniei dela 1 Aprile a începutŭ a eși în tôte ãilele, afarã de Duminicĩ, și serbãtori, și pentru a putẽ cu înlesnire strãbate pãnã chiar și în sãraca colibã a țeranului românŭ, va fi celŭ mai efinŭ diarŭ din monarchia Austro-Ungarã:

ABONAMENTE:

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe 3 luni 3 fl. Pentru România pe anŭ 36 lei, pe 6 luni 18 lei, pe 3 luni 9 lei. Domniŭ abonați, cari au plãtitŭ abonamentulŭ cu stimã sunt rugați a ne trãmite diferența. Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ.

REDACTIUNEA.

Losurile cele mai bune și eftine!

6 TRAGERI PE ANŪ!

Totŭ la douẽ lnni tragere cu câștiguri de fl. 100.000, 50.000, 5000, 1000 etc. etc.

Tragerea viitoare va fi deja la 1 Maiu 1884.

Câștigulŭ principalŭ: 100.000 fl.

Obligațiunile combinate și emise de mine cu ocaziunea ultimei trageri a losurilor crucei roșii austriace și unguresci au fostŭ atâtŭ de cãutate, încãtŭ comãnde făcute în ãilele din urmã (înaintea tragerii) nu s'au mai pututŭ efectua. Acestu succesŭ însemnatŭ mẽ îndemnã cu privire la tragerea losurilor crucei roșii austriace, ce se va face la 1 Maiu a. c., se emitŭ din nou obligațiunile atâtŭ de favorabile, combinate și emise numai de mine. Aceste obligațiuni oferã cele mai mari șanse de câștigŭ, se emitŭ sub cele mai favorabile condițiuni, și totŭ odatã plãțile se facŭ în modulŭ celŭ mai regulatŭ.

GRUPA A.

2. Losuri crucea r. austriace } în 24 rate lunare de cãte 2 fl.
2. „ „ „ unguresci }

GRUPA B.

3. Losuri crucea r. austriace } în 24 rate lunare de cãte 3 fl.
3. „ „ „ unguresci }

GRUPA C.

4. Losuri crucea r. austriace } în 24 rate lunare de cãte 4 fl.
4. „ „ „ unguresci }

Atãtŭ losurile crucei roșii austriace, cãtŭ și cee lunguresci, în urma escelentului planŭ, dupã care sunt făcute și prin care întrecŭ pe tôte celelalte losuri, s'au suitŭ mereu în valóre și de bunã sãmã se vorŭ mai sui într'atãta, încãtŭ losurile crucei roșii austriace vorŭ ajunge la cursulŭ de 20 fl. alŭ losurilor rudolfiane. Dreptŭ-aceea recomandŭ o comandã cãtŭ se pôte mai repede, care se va efectua cu tótã promptitudinea, pãnã cãndŭ voiŭ mai avea încã losuri pentru scopulŭ acesta.

La depunerea ratei prime, cumpãrãtorulŭ primesce obligațiunea provẽdută cu seria și numãrulŭ losurilorŭ și timbratã legalŭ, și prin acestã -și câștigã momentanŭ dreptŭ asupra tuturorŭ câștigurilorŭ principale și secundare. Comãnde se facŭ mai bine cu mandate postale; la cerere și cu rembursã pentru rata primã. Prospecte și liste de tragere se trãmite gratis.

Casa vienesã **A. Gutfeld**, odiniórã **Leutholz & C-nie** (esistentã din 1870)

Viena, I, Wipplingerstrasse 27.

Losurile întrebunțate pentru obligațiuni sunt totdeuna conformŭ legii în loculŭ susŭ numitŭ, pentru a putẽ fi vãcute de posesorii promeselorŭ.

„Albina“ institutŭ de creditŭ și de economii.

FILIALA BRAȘOVŪ.

- a) Primesce depuneri spre fructificare dela 50 cr. în susŭ, în ori-ce mãrime și plãtesce pentru acele interese pe anŭ, anume:
  - 5% cu înscințarea de 3 luni.
  - 4% cu condițiunea a se înscința rãdicarea cu una lunã înainte;
  - 3% plãtibile la tótã cererea;

Jumãtate din competența de statŭ o plãtesce institutulŭ;

- b) împrumutã pe efecte notate la bursele de Viena, B. Pesta și Bucuresci cu 85% din cursulŭ ãilei, pe lângã 6%;
- c) avansãzã împrumute pe mãrfuri și produse, cari au a valóre pozitivã și escomptãzã polițe pe lângã interese moderate. În fine
- d) cumpãrã și vinde totŭ felulŭ de monede, bani de hãrtia strãini și alte efecte de prețŭ și rescumperã cupõne espirate.

Tipografia Alexi Brașovŭ.

— Încã numai vreo cãteva ãile. — Museulŭ lui W. Winter și espositiã de artã

DELA PÓRTA VĂMIIL.

Deschisŭ în fie-care ãi dela 10 diminețã pãnã la 10 ore sãra.

Alŭ treilea și ultimulŭ ciclu de tablouri

Marți în 29 Aprile

— ultima ãi pentru dame —

Intrarea 20 cr. — Copii și militarii fãrã gradŭ plãtescŭ 10 cr.

WINTER.

Zambach și Gavora,

Fabricã de vestminte și recuisite bisericesci de ritŭ lat. și gr.

în Budapesta, strada Vațului, Vãczi-utza Nr. 17.

Falonŭ sãu Odãđit, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinu, prapori. Tôte feliurile de stẽguri, și pentru societãți industriale (și pentru pompieri) Covor pe

altariu, potiruri, Pietohlebnica, cãdelnițe, Pacificalu, candele de altaru, policanre pentru bisericã, Ripide, Chivotu, cãrți de Evangelia etc. etc.

Publicațiune.

Se face cunoscutŭ, cum-cã tẽrgulŭ de țerã celŭ mai de aprõpe în comuna **Lipova**, se va ține în 4 Maiu 1884 st. nou, érã tẽrgulŭ de vite se va începe cu douẽ ãile mai nainte.

Lipova (Bãnatŭ) în 20 Aprile 1884.

Antistia (primãriã) comunalã.